

NIEUWSBRIEF AMBACHT & GEREEDSCHAP

In deze Nieuwsbrief o.a.

Programma Voorjaarsbijeenkomst 2010

Impressien Najaarsbijeenkomst 2009

Museaal

Lezers schrijven

Boekenpraat en zo

Te hooi en te gras

Vraag en Aanbod

Mutaties ledenlijst

Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap

april 2010 • Nr. 38

COLOFON

Colofon

Deze Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap verschijnt twee keer per jaar.

Bestuur:

Hein Coole, voorzitter
Cees van der graaf, secretaris
Jan Blaas, penningmeester
Jan van Dam, tweede penningmeester
Jan Blaas, ledenadministratie
Hans Rode
Bart-Jan Lagerwaard, inkomend lid

Secretariaat:

Schuwacht 140
2941 EH LEKKERKERK
tel. (0180) 66 36 88
e-mail: cvandergraaf@hotmail.com

Contributie per jaar:

Leden: € 22,50
Gezinsleden: € 15,00
Donateurs € 22,50 (minimale bijdrage)

Bankrekening ING:

300741 Ambacht & Gereedschap Rhenen
Buitenlanders toevoegen: IBAN: NL15INGB0000300741
BIC: INGBNL2A

Redacteur Nieuwsbrief:

Piet Hageman

Redactieadres van de Nieuwsbrief:

Rousseaustraat 23
2037 EC HAARLEM
tel. (023) 540 20 45
e-mail: piet.hageman@hccnet.nl

Redactie van de Gildebrief:

Paul van der Lugt (eindredacteur)
Johan De Punt
Rik Bosmans

Redactieadres Gildebrief:

Schamprood 112
B-3920 LOMMEL (B)
tel. 0032 (11) 54 58 02
e-mail: gildebrief.ag@skynet.be

Website vereniging A&G: www.ambachtengereedschap.nl

ISSN 1875-4309

Nieuwsbrief Ambacht & Gereedschap Nr. 33 - 2010

INHOUD:

INHOUD INHOUD INHOUD INHOUD INHOUD INHOUD INHOUD

Ten geleide	3
Uitnodiging Najaarsbijeenkomst	4
Programma Najaarsbijeenkomst	6
Van het bestuur	12
Uitslag Enquête	14
Van de redactie	16
Impressie A&G Najaarsbijeenkomst	17
Agenda	24
Museaal	28
Lezers schrijven	30
Boekenpraat en zo	32
Te hooi en te gras	36
Wat is dat?	37
Dat is dat	39
Vraag & Aanbod	41
Mutaties ledenlijst	43

"If you try to make something beautiful, it is often ugly.
If you try to make something useful, it is often beautiful."

Oscar Wilde 1854-1900

TEN GELEIDE

Ten geleide

TEN GELEIDE TEN GELEIDE TEN GELEIDE TEN GELEIDE TEN GELEIDE TEN GELEIDE

Beste vrienden,

Binnen het Bestuur is in de afgelopen periode het nodige gebeurd. Tot onze grote spijt heeft Martin Hagen na een moeilijke afweging toch besloten te kiezen voor baan en gezin en de bestuursfunctie bij A&G op te geven. Ik vind dit bijzonder jammer, omdat Martin toch de representant was van de jongere generatie die we zo graag aan onze Vereniging willen binden. Vanaf deze plek wil ik Martin hartelijk bedanken voor zijn inspanningen gedurende het afgelopen jaar. Indien iemand zich geroepen voelt de rol van Martin over te nemen, hoor ik graag van u.

Omdat het vertrek van Martin vrijwel samenviel met het al eerder aangekondigde vertrek van Gerrit Vink hebben we naarstig gezocht naar kandidaten om het Bestuur te versterken. We zijn blij dat we deze versterking hebben gevonden in de persoon van Bart-Jan Lagerwaard die zich vooral zal gaan bezighouden met het publicatiebeleid. Bart-Jan heeft veel ervaring met alle aspecten van communicatie en deze opdracht lijkt hem dan ook op het lijf geschreven. Onder zijn voorzitterschap is een publicatiecommissie in het leven geroepen die het beheer op zich neemt van alle publicaties, zowel periodieke als incidentele. De redactieraad die al bestond voor Nieuwsbrief en Gildebrief en de Cahiercommissie zullen beiden hierin opgaan.

Deze voorgestelde bestuurswijzigingen zullen in het najaar aan de ledenvergadering worden voorgelegd.

Nu het voorjaar zich aandient is het weer tijd voor het jaarlijkse uitje dat op 15 mei a.s. zal plaatsvinden. Onze evenementencommissie is weer druk doende geweest te proberen u een leuk programma voor te schotelen en zoals u verderop in deze Nieuwsbrief kunt lezen, is dat aardig gelukt.

Ik hoop dan ook dat u zich dan ook in groten getale aanmeldt voor wat een gezellige maar ook leerzame dag beloofd te worden in de Brabantse hoofdstad Den Bosch en omstreken.

*Hein Coolen,
voorzitter.*

UITNODIGING

voor de voorjaarsbijeenkomst in Den Bosch op zaterdag 15 mei 2010

Op 15 mei 2010 vormt de evenementenlocatie “The Talent Factory” in Den Bosch het uitgangspunt van onze voorjaarsexcursie. Deze voormalige ijzergieterij is het ambachtelijke startpunt voor het verkennen van een boeiend gereedschapmuseum en een wereldwijd unieke collectie dakpannen.

Over The Talent Factory en de twee excursiedoelen kunt u na het programma meer lezen. Eerst willen we iets kwijt over de hoofdbreken die het kost om een voorjaarsbijeenkomst te organiseren voor een grote groep. Want dat was de wens die uit de recente enquête naar voren kwam: “Samen er op uit”. Hiermee bezorgde u de organisatoren bijna nachtmerries. Want waar kun je nog over de vloer komen met zo’n 100 tot 120 man?

Een stads- of museumgids wil hoogstens 15 à 20 mensen op sleeptouw nemen. Daarom vielen bijvoorbeeld rondleidingen in en buiten de prachtige gotische Sint Janskathedraal af.

Ook vingen we bot bij het boeiende Museum ‘De Bouwloods’ naast de Sint Jan, waar je veel over restauraties te zien krijgt. Daar moet u beslissen op eigen houtje een keer gaan kijken! Want met zo’n grote groep kun je eigenlijk alleen nog terecht in een openluchtmuseum.

Gelukkig wilden onze leden Jo Jacobs en Huub Mombers hun uitstekend gepresenteerde privécollecties gereedschappen en dakpannen voor ons openstellen. Dankzij een gehuurde bus met 50 zitplaatsen en het verdelen van alle deelnemers over twee groepen kunnen we dit voorjaar opnieuw een perfect gekoppeld ochtend- en middagprogramma realiseren.

Dat The Talent Factory, de locatie voor ons 'natje en droogje', alleen nog de zaterdag na Hemelvaart beschikbaar was, moeten we voor lief nemen. Wie het programma ziet, zal daar niet om malen!

Aanmelden:

De kosten van deelname van u of een partner / introduc e aan deze bijeenkomst zijn **  23,00** per persoon. In dit bedrag zijn koffie en thee bij de ontvangst, de uitgebreide lunch en het vervoer per bus naar Alem v.v. inbegrepen. Ook is de eerste borrel na 15.30 uur inbegrepen.

Contante betalingen op de dag zelf zijn **niet mogelijk** i.v.m. reserveringen.

Wij verzoeken u de bijdrage voor uw deelname uiterlijk v or 30 april 2010 (Koninginnedag) over te maken op ING rekening 300741 t.n.v. Ambacht & Gereedschap te Rhenen onder vermelding van: Voorjaarsexcursie 2010 en het aantal personen.

Wij vragen u dringend om deze datum te respecteren, want we hebben minimaal twee weken nodig om alles goed te regelen! Door het busvervoer is deze excursie iets duurder geworden dan u doorgaans gewend bent. Omdat de kleinschalige musea en hun rondleiders een maximum van 2 x 50 deelnemers toelaten, is de datum van boeking bepalend voor de deelname.

Bij overschrijding van 100 deelnemers volgt terugboeking.

PROGRAMMA 15 mei 2010

9.30 uur: Ontvangst in The Talent Factory met koffie/thee, inschrijven en bijpraten.

10.15 uur: Welkomstwoord door onze voorzitter Hein Coolen.

Ochtendexcursie:

10.30 uur: **Groep A:** vertrekt per bus naar het Nederlands Dakpannen Museum van Huub Mombers in Alem.

Groep B: gaat in kleine groepen vanuit The Talent Factory te voet naar het nabijgelegen gereedschapsmuseum van Jo Jacobs.

12.30 uur : Lunch in The Talent Factory

Middagexcursie:

13.30 uur: **Groep A:** gaat vanuit The Talent Factory te voet naar het nabijgelegen Gereedschapsmuseum van Jo Jacobs.

Groep B: vertrekt per bus naar het Nederlands Dakpannen Museum van Huub Mombers in Alem.

15.30 uur: Bijpraten en een borrel in The Talent Factory (eerste borrel van A&G, de volgende voor eigen rekening).

16.15 uur: Sluiting.

Meer informatie over de locaties:

The Talent Factory

Deze voormalige ijzergieterij uit 1887 geniet landelijke bekendheid door de televisieopnamen, dansevenementen en theaterproducties die er regelmatig plaatsvinden. Sfeer, akoestiek en authenticiteit ervaart u hier als nergens anders. Het is een historisch pand met een totale oppervlakte van ruim 1850 m² en een 12 meter hoog plafond,

uniek door het industriële karakter. De ware gereedschaps-verzamelaar waant zich bijna in zijn natuurlijke biotoop! Kortom, uitermate passende bij onze voorjaarsexcurisie. Bovendien centraal gelegen in 's-Hertogenbosch, op 10 minuten loopafstand van het Centraal Station. De locatie beschikt over een ruim eigen parkeerterrein en is eenvoudig te bereiken. Route- en adresgegevens vindt u hieronder.

Nederlands Dakpannen Museum

Op een mooie zaterdag kwam een echtpaar bij Huub Mombers op bezoek. De man kennelijk geïnteresseerd, maar de vrouw met duidelijke tegenzin. Ze maakte van haar hart geen moordkuil: "Meneer Mombers, u bent een hele Piet als u mij langer dan tien minuten kunt boeien met zoiets als dakpannen!"

Huub ging de uitdaging aan, demonstreerde hoe een pan gemaakt wordt en al aan het begin van zijn rondleiding kwamen de nodige vragen. Eerst van hem, maar later van haar. Toen ze twee uur later vertrok, bekende ze openhartig: "Nooit gedacht dat het me zo zou boeien. U hebt gewonnen!"

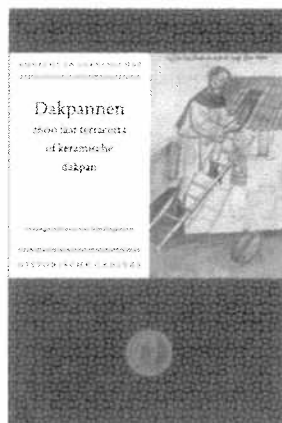
Op ongeveer 15 km van de Talent Factory ligt aan de noordoever van de Maas, in het 'minidorp' Alem (gemeente Kerkdriel) het Nederlands Dakpannen Museum. In het 18^e eeuwse, voormalig Nederlands Hervormd Kerkje kunt u een uitgebreide collectie gebakken dakpannen en dakversieringen bewonderen. Er liggen o.a. de vroegste (van rond 1300) dakpannen en daktegels uit ons land en België,

maar ook recente exemplaren. U raakt zeker geboeid door zeven eeuwen geschiedenis van bescherming tegen storm en regen door gebakken pan- nen. U ziet de mooiste modellen in authentieke geglazuurde kleuren, o.a. zeegroen, kanariegeel of witte dakpannen uit de Jugendstil periode. Ook Friese dakpannen met de zo kenmerkende zwart- of bruinverglaste glazuren. Buitenlandse dakpannen en ornamenten uit vrijwel alle Europese landen liggen hier mooi uitgestald, evenals prachtige exemplaren uit China, Azië, Afrika en Indonesië. Ontdek in het museum dat het huidige dakraam ontstaan is vanuit de keramische dakpan. Er is verder een grote collectie keramische schoorsteenpotten en gresbuizen. Bijzondere aanwinsten zijn een dakpan afkomstig uit Vaticaanstad, een beginhoekkepvorst in de vorm van een Saterkop, dakpannen met een opgelegde roos of vis als decoratie en, niet te vergeten, de Gouden Dakpan uit Haïfa. Over deze laatste wist de Gildebrief 2008 het nodige te melden. En dan zijn er nog glazen en gietijzeren dakpannen, dakornamenten, nokvorsten, rietvorsten en hulpstukken. Ook kunt u catalogi en bedrijfsaffiches van de eens zo bekende dakpanfabrieken bewonderen. Houten en stalen industriemallen en matrijzen van verschillende panmodellen maken eveneens deel uit van de verzameling. De totale collectie omvat ca. 2500 à 3000 verschillende dakpannen en ornamenten. Er vindt regelmatig uitbreiding plaats met nieuwe aanwinsten, zoals dakpannen, catalogi, gereedschappen en andere voorwerpen uit de dakpanindustrie. De collectie is privébezit van Huub Mombers uit Druten. In 1983 is hij door zijn toenmalige functie bij monumentenzorg dit unieke materiaal gaan verzamelen en documenteren. Inmiddels zijn er van zijn hand drie boeken over dakpannen verschenen. Meer informatie: www.dakpannenmuseum.nl.

Dakpannencahier van Arie Schellingerhout

Het gloednieuwe historische cahier van
Ambacht & Gereedschap over Dakpannen
is in de Talent Factory te koop.

Gereedschapsmuseum Jo Jacobs

Over dit mooi ingerichte museum met zijn prachtige
collectie gereedschap, zijn smederij en wagenmakerij
vindt u in Gildebrieff 2009 op pagina 49 de nodige infor-
matie.

In verband met de beschikbare ruimte verdient een be-
zoek in kleine groepen aanbeveling. U hoort hierover
meer tijdens de excursie.

Jo Jacobs

Route naar The Talent Factory

Buitendijk 2, 5211 WJ Den Bosch, tel. 073-12 57 77

Per auto:

U komt via de A2 komt vanaf Eindhoven, Utrecht of Tilburg (A65 > A2).

U komt via de A50 vanaf Nijmegen en kiest bij knooppunt Hintham de A2 richting Utrecht.

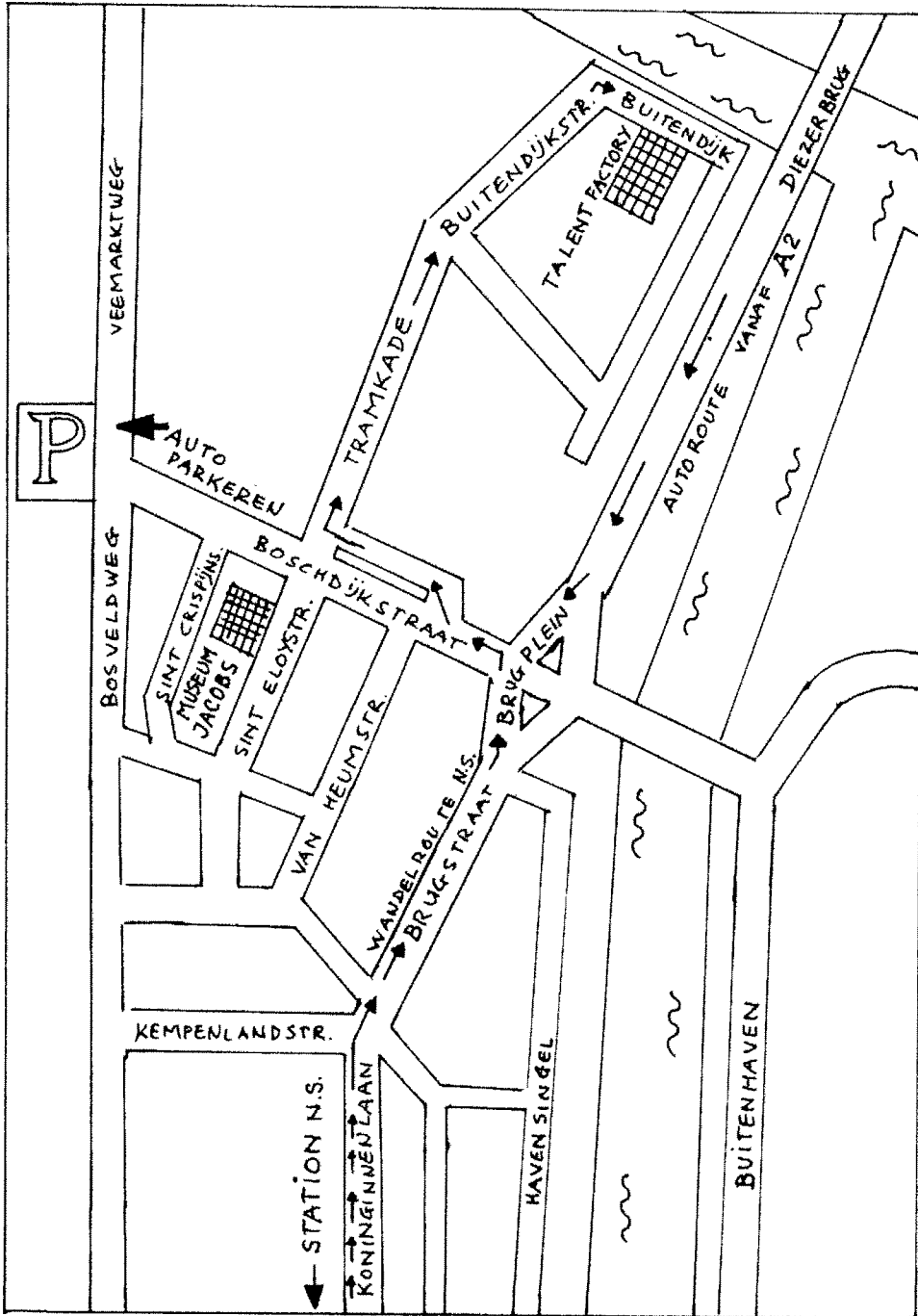
- In beide gevallen neemt u bij knooppunt Empel de afslag naar de A59, richting Waalwijk.
- Neem op de A59 afslag 47 ('s-Hertogenbosch) en volg de richting Centrum.
- Na het passeren van 6 stoplichten rijdt u over een brug. Direct na deze brug gaat u de eerste straat rechts in (Boschdijkstraat).
- U volgt deze straat en op de T kruising met de Boschveldweg kunt u het parkeerterrein van The Talent Factory oprijden.
- Na het parkeren loopt u terug over de Boschdijkstraat en slaat u linksaf de Tramkade in. Deze gaat over in de Buitendijk. Aan het einde hiervan moet u rechts de hoek om. U staat dan voor The Talent Factory.

Per trein (10 minuten wandelen):

U stapt uit op NS Station Den Bosch en verlaat het station aan de kant van het stadscentrum

- Ga op het plein voor het Station bij de Gouden Draak linksaf.
- Volg de Koninginnelaan en de Brugstraat.
- Op het Brugplein bij de stoplichten slaat u linksaf en volgt u de Boschdijkstraat.
- Neem vervolgens de eerste weg rechts: de Tramkade, die overgaat in de Buitendijk. Aan het einde hiervan moet u rechts de hoek om. U staat dan voor The Talent Factory.

Hoe kom je bij de Talent Factory? Volg de pijlen.

VAN HET BESTUUR

In memoriam Ad van Zandvoort

Molen de Zeldenrust in Geffen op 29 mei 2009 in de rouwstand

In de middag van 19 mei 2009 is Ad van Zandvoort overleden. Ad was al een hele tijd ziek. Hij heeft tegen zijn ziekte gevochten, maar heeft het helaas niet kunnen winnen.

Ad is 68 jaar geworden en was een trouw lid van Ambacht & Gereedschap en sinds 1994 een trouwe bezoeker van onze bijeenkomsten. Ad was een druk baasje. Zo was hij ook actieve Gildebroeder en Hoofdman van het Schuttersgilde Sint Joris in zijn woonplaats Geffen en een gedreven lid van de Geffense Heemkundewerkgroep Vladerack. We wensen zijn vrouw Ineke, kinderen, familie en vrienden veel kracht om dit verlies te dragen en een plaats te kunnen geven.

ph

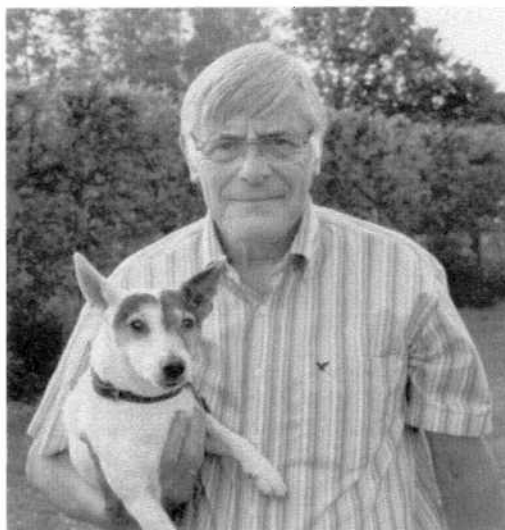
In memoriam Herman Pothoven

Op 28 oktober 2009, in de vooravond, om 19:50 uur, is ons clublid Herman Pothoven ons ontvallen.

Herman was lid vanaf het voorjaar van 2001 en beleefde aan Ambacht & Gereedschap veel plezier.

We wensen zijn familie heel veel sterkte om dit verlies en verdriet te kunnen verwerken en het een plaats in hun leven te kunnen geven.

ph

In memoriam Joop de Haan

Joop windt met 140 slagen het uurwerk van de Nederlands Hervormde Kerk in Ipendam op

In de overlijdensadvertentie stond:

"Er is een Ipendammer doodgegaan"

Op 9 januari 2010 is Joop of Johan, zoals hij bij Ambacht & Gereedschap bekend stond, overleden. Hij was verliefd op het uurwerk van de Nederlands Hervormde Kerk in Ipendam, dat hij twaalf jaar heeft verzorgd en iedere week heeft opgewonden. Helaas werd de tocht naar boven in de toren op het laatst wel te zwaar.

Bovenstaande tekst zegt veel over de betrokkenheid van de Haan bij zijn geboortedorp.

Ook was hij een trouw lid van A&G en altijd aanwezig op de bijeenkomsten van onze vereniging en een graag geziene gast.

Wij wensen zijn echtgenote Wil, kinderen, kleinkinderen en vrienden veel sterke om zonder hem verder te gaan.

ph

Uitslag van de recente enquête onder onze leden:

Een dikke pluim én een levensgroot probleem!

Het succes van een bestuur steunt altijd op twee zaken: of ze goed op één lijn zit met haar achterban én of die achterban voldoende vitaal is om de mankracht te leveren om het verenigingsstreven in daden om te zetten.

Hans Rode heeft met zijn recente enquête één ding in ieder geval glashelder gemaakt: een meerderheid van onze achterban voelt zich happy bij het huidige bestuursbeleid en wil graag dat het wordt voortgezet.

Om de puntjes op de i te zetten: de achterban zijn natuurlijk de leden die de enquête invulden en opstuurden: tezamen goed voor een kwart van het ledenbestand. Wie zijn stem niet uitbrengt, telt hier even niet mee, net als bij een volksstemming.

De voor- en najaarsbijeenkomst zijn een succes

Om te beginnen vindt de achterban de opzet van de najaarsbijeenkomst prima. Ze voelt zich goed verzorgd in de Bron in Nieuwegein, er is voldoende ruimte voor sociaal contact en ook de boekentafel, de beschikbaarheid van gratis verkooptafels en de veiling worden bijzonder gewaardeerd.

Pijl je naar de waardering voor een nieuw programmapunt, namelijk een gezellige nieuwjaarsreceptie, dan loopt daar maar een kwart voor warm: reden genoeg om er voorlopig van af te zien.

Ook met de opzet van de jaarlijkse Verenigingsexcursie in het voorjaar is de achterban het merendeels eens: Het is altijd weer leerzaam en tegelijk ook nog leuk en de excursies worden goed verspreid over het land. Ook al kan je niet gemakkelijk met een groep van gemiddeld 130 inschrijvers ergens je benen onder de tafel steken, toch heeft dat verre de voorkeur boven het vervangen van de fors bemande voorjaarsexcursie door enkele gerichte middagbezoeken van hooguit 20 tot 30 man. Dat de organisatie van zo'n groot-scheepse voorjaarsexcursie al jaren worstelt met grote beperkingen doet er even niet toe.

Bedenkingen bij excursies voor kleine groepen in binnen- en buitenland

Of excursies met kleine groepen een mooie aanvulling kunnen zijn op het excursieprogramma zal nog moeten blijken: de achterban geeft het niet meer dan het voordeel van de twijfel, maar het proberen waard. Ook bestaan er

nog de nodige reserves en bedenkingen over plannen om te komen tot dag-excursies in de Vlaamse of Duitse grensstreek en over meerdaagse excursies naar het buitenland.

Publicaties: hoe meer, hoe beter

Alle leden ontvangen twee keer per jaar de Nieuwsbrief en eenmaal de Gildebrieff. De achterban kan goed leven met een afgeslankte versie van de Nieuwsbrief, waarin de nadruk komt te liggen op de uitnodigingen voor de bijeenkomsten, de verslagen daarvan en de bestuursmededelingen. Ook de Gildebrieff mag uit forse besparing op de portokosten voortaan samen met de Nieuwjaarsbrieff aan het einde van het jaar op de deurmat vallen.

Trouwens, volgens de achterban verdient het huidige publiciteitsbeleid een acht op een totaal van tien: met om de drie jaar een bijgewerkte ledenlijst, regelmatig nieuwe cahierboekjes over speciale onderwerpen en heruitgaven als Tech-Term en de catalogus Nooitgedagt zijn de meeste leden dik tevreden. Het zou helemaal mooi zijn als er binnenkort weer eens een bijgewerkte literatuurlijst wordt samengesteld over ambachten en hun gereedschap.

Internetcontacten en een nationaal gereedschapsmuseum: wat zou dat mooi zijn!

Hier en daar bestaat er kennelijk enige zwemangst om in het internetdiepe te duiken: veel leden worden nog steeds graag per drukwerk geïnformeerd, ook al brengt dat natuurlijk portokosten met zich mee en is de informatie minder actueel.

Wat zou het mooi zijn als Nederland naast bijna alle andere Europese landen een nationaal gereedschapsmuseum had, ook al kan ze nu al trots zijn op de handvol particuliere initiatieven, zo droomt de achterban samen met het bestuur. Over dromen gesproken: de jaarlijkse ledencontributie en de excursiekosten zijn dat ook. "Geen cent te veel", vergeleken met andere verenigingen!

Eigenlijk zegt de achterban: "Bestuur, ga zo door! Kom ons niet aan met een Nieuwjaarsreceptie en denk nog twee keer goed na over die excursies over de grens."

En na deze welverdiende pluim zit het bestuur met de vraag hoe ze dat tweede, even noodzakelijke onderdeel van haar succes gaat waarmaken: de mankracht, of zoals ze over ministers oneerbiedig zeggen: de poppetjes. Want uiteindelijk moet een achterban met power en visie meehelpen om zijn eigen droom ambachtelijk in de verf te zetten!

VAN DE REDACTIE

Ik ben een beetje bedroefd.

Tot en met de vorige Nieuwsbrief schreef Jan Neelen altijd het verslag van de bijeenkomsten van Ambacht & Gereedschap en kon ik het een beetje opvrolijken met wat foto's die ik zelf had gemaakt maar die vaker uit de camera van Gijs Nederlof kwamen. Gijs, onze vroegere redacteur, heeft een gevoelig oog voor het maken van de juiste foto's en Jan heeft een pen die een zeer gedetailleerd verslag kan maken. Een gouden team voor een verslaggever. Jan heeft echter te kennen gegeven dat hij het hem te veel is geworden om dat verslag nog langer te maken en dat is jammer maar te respecteren.

Jan, ik wil je graag bedanken voor alle leuke en mooie verslagen die je voor ons hebt gemaakt. We zullen je missen.

Ik hoop dat er snel iemand zich meldt om het stokje van Jan over te nemen en het op zich wil nemen om van onze voor- en najaars-bijeenkomst of van een van beide, een verslag wil maken.

Door een misverstand mijnerzijds is er nu niet een echt verslag want ik ging er nog van uit dat ik dat aangeleverd zou krijgen. Helaas moeten we het nu doen met een impressie. Gelukkig mag ik wel gebruik maken van de mooie foto's van Gijs dus dat is weer een meevaller. Gijs bedankt.

Ik ben ook blij.

Dat komt wel meer voor maar ik ben nu blij omdat de redactie van de Nieuwsbrief veilig is gesteld. Er is namelijk een nieuwe redacteur gevonden.

Ik zal nog niet verklappen wie dat is want ik weet het ook pas kort en ik wil hem vragen om zichzelf voor te stellen in de volgende Nieuwsbrief, oude stijl.

Volgend jaar zal de Nieuwsbrief in een ander formaat, A4, gaan verschijnen en dat zal dan onder de nieuwe redacteur gaan gebeuren. Hij kan dan ook gelijk de komende veranderingen uitleggen.

ph

VERSLAG

Impressie van
de najaarsbij-
eenkomst van
31 oktober
2009
in Nieuwegein.

Bepakt en bezakt ging ik op de op zaterdag 31 oktober op pad. Een stuk vroeger dan gewoonlijk want het thema van de dag was het ontroesten en conserveren van metaal en ik zou een demonstratie geven van het elektrolytisch ontroesten. Daarvoor kreeg ik een tafel om mijn spullen uit te stallen maar dat moest allemaal gebeuren voordat het

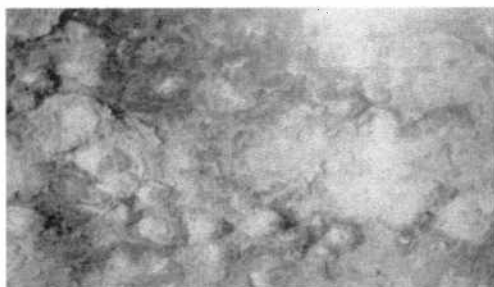
koffie met cake zocht iedereen een stoel in de grote zaal waar de voorzitter de dag opende. De Algemene Ledenvergadering werd zonder veel problemen afgewerkt. Mevrouw Van Gog-Koren meldde kort en krachtig dat de financiën op orde waren, waarna Hans Rode een speech hield over de verdiensten van Gerrit Vink voor onze vereniging

programma zou beginnen. Toen de leden binnendruppelde, stelde ik mijn demonstratie-installatie op en controleerde de werking. Alles OK, waarna ik me bij de bekende dames ging melden. Na wat bijpraten met een kopje

en overhandigde hem een cadeau in de vorm van een apparaat waarmee takken van hun bast werden ontdaan. Gerrit legde uit hoe dat vroeger ging en vertelde ook dat het een vreselijk zware klus was om dat hele

dagen te moeten doen. Hij bedankte voor de fijne tijd in het bestuur en de goede samenwerking met de medebestuurders. Jan Blaas heeft de taak van penningmeester overgenomen van Jan van Dam, die wel lid van het bestuur blijft en Jan waar nodig zal bijstaan. Hans Roode werd

Roest onder de microscoop

voor een nieuwe termijn gekozen als bestuurslid. Gezocht zal worden naar versterking van het bestuur. Ook wordt gezocht naar opvolgers voor de redacties want aan het eind van 2010 stopt de redacteur van de Nieuwsbrief en Paul van der Lugt zal eind 2011 zijn functie beëindigen. Niets meer aan de orde zijnde sloot de voorzitter de vergadering

Na een korte koffiepauze kwam de heer Bart Meulenkamp uit Zaandam aan het woord. Hij is hoofd Kwaliteitsadviesering bij

HBG en BAM geweest en gaf, een boeiende verhandeling over de verschillende vormen van corrosie (roest) en de verschillende manieren van ontroesten en beschermen van metaal. Hij liet weten dat er diverse vormen van corrosie bestaan. Er bestaat b.v. oppervlaktecorrosie waarbij het hele oppervlak gelijkmatig corrodeert (roest), ook bestaat er putcorrosie waarbij in het staal als het ware putten ontstaan maar ook zie je spleetcorrosie waarbij juist in spleten roest ontstaat. Bij het samenkomen van verschillende metalen zal er galvanische corrosie ontstaan waarbij het minst edele metaal opgeofferd wordt. Het is dat geval noodzakelijk om beide metalen van elkaar te isoleren met kunststof of bepaalde isolerende lakken. Het speciale "Cortenstaal" dat vaak wordt gebruikt voor buitenstaande kunstwerken staat bekend als weervast staal. Het is een metaallegering van ijzer met toevoeging van koper, fosfor silicium nikkel en chroom. De sterkte is te vergelijken met andere gelegeerde staalsoorten zoals roestvast staal. Het heeft een mooie roestbruine kleur. De bruine laag is echter geen normale roest maar een zeer dichte oxidelaag die het onderliggende metaal afsluit van zuurstof en zo verdere oxidatie tegenaan.

Mijnheer Meulenkamp ging ook in op het ontroesten van staal. Je kunt dat mechanisch doen met behulp van een staalborstel

of schuurpapier maar ook met een scotchbride borstel, een soort kunststofborstel die minder agressief is dan een staalborstel. Spleetcorrosie krijg je echter op die manier niet 100% weg. Het is dan mogelijk om te ontroesten door het metaal in een agressief zuur te dompelen zoals fosforzuur, zwavelzuur, salpeterzuur, citroenzuur e.d.

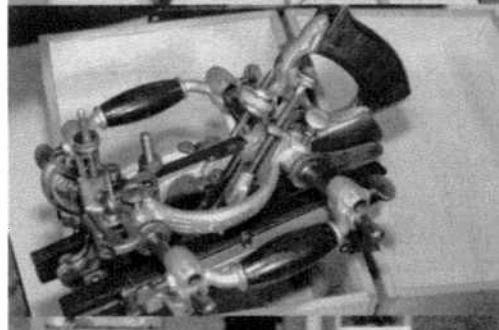
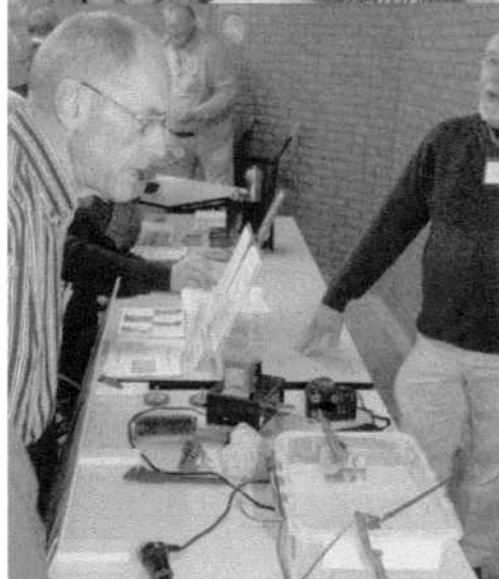
Een andere vorm van ontroesten is via elektrolyse.

Je neemt dan een glazen of kunststof bak met water waarin je b.v. huishoudsoda oplost. Vervolgens stuur je er een elektrische stroom door. Aan de anode (+ pool) verbindt je een stuk ijzer en aan de kathode (- pool) het te ontroesten object. Het roest wordt nu op een chemische wijze verwijderd.

Ook legde de heer Meulenkamp uit dat direct na het ontroesten het metaal worden beschermd om roest geen kans te geven om opnieuw toe te slaan. Dat beschermen kan op een aantal manieren. Naast het heel droog bewaren kun je het schilderen, behandelen met was, insmeren met (blanke) tectyl, lakken met blanke lak of metalliseren (b.v. blik). Vragen uit de zaal werden op een vriendelijke en deskundige wijze beantwoord. De voordracht van de heer Meulenkamp werd opgeluisterd met veel interessante voorbeelden van diverse processen en toepassingen van onbehandeld en behandelde metalen en werd door de aanwezigen zeer op prijs gesteld.

Na de uitgebreide lunch met de gebruikelijke lekkere soep en de A&G kroket ging het middagprogramma van start. In de grote zaal kon

men de ingebrachte kavels bekijken en wat deze keer nieuw was, was dat bij een groot aantal kavels een potje stond, waarin men zijn bod kon stoppen. De "wat is dat" tafel en de informatieborden werden uitgebreid bekeken en de demonstratie van het elektrolytisch ontroesten werd druk bezocht. Ik had het daar best druk mee.

Om ca. 14.00 uur ging het echt beginnen en kon er echt gekocht worden. Diverse stukken wisselden van eigenaar en ook de boeken werden gretig afgenomen. Ook de tafel met de boedelstukken van A&G was goed beklant en bracht een flink bedrag op.

Hierna werden de geboden kavels afgewerkt en veilde Piet Anker een aantal interessante stukken die soms voor vette bedragen werden afgehamerd. Al met al was het weer een geslaagde dag en zullen velen uitkijken naar de volgende bijeenkomst.

ph

**Voor een uitgebreide selectie antieke gereedschappen zie onze website:
www.ducotools.nl**

Ducotools is een Nederlands bedrijf dat handelt in oude en antieke gereedschappen. Wij zijn gespecialiseerd in oude gereedschappen uit het binnen- en buitenland en bieden een gevarieerd aanbod. Onze website geeft een goed overzicht van ons aanbod, maar het is een klein deel van onze voorraad. Kunt u het op onze website niet vinden, dan kunnen wij u vast verder helpen. Neemt u gerust contact met ons op.

Ducotools is één van de grotere aanbieders van antieke gereedschappen in Europa. Door ons uitgebreide netwerk van contacten over de gehele wereld zijn wij in staat om voor u op zoek te gaan naar datgene waar u al jaren naar op zoek bent.

Wilt u uw verzameling verkopen? Dan zijn wij een interessante partner. Wij zijn in staat om kleine en grote partijen op te kopen en bieden u een eerlijke prijs. Het is tevens mogelijk uw gereedschappen in te brengen op onze veiling op 9 oktober 2010. Tevens verzorgen wij taxaties van uw verzameling.

Hebt u geen Internet? Geen probleem, bel gerust voor een afspraak.
Het zal zeker de moeite waard zijn

Internationale Beurs voor Antieke Gereedschappen

Zaterdag 9 oktober 2010

Met veiling!

De beurs vindt plaats in het Ugchels Belang, Bogaardslaan 81, 7339 AN Apeldoorn.

Aanvang 11.00 uur – Einde 15.00 uur

Wilt u een stand huren, à € 10,-- per meter, neemt u dan contact op met:

Marie José Coolen: 06-30479255 of René Weijers: 06-14549967

www.ducotools.nl

info@ducotools.nl

Readijs voor Hang- en Sluitwerk

Weijntjes is een specialzaak in bijzonder Hang- en Sluitwerk en in artikelen voor restauratiebouw. Alles uit voorraad leverbaar. Een groot deel van het assortiment is in Nederland alleen bij Weijntjes verkrijgbaar.

HANG- EN SLUITWERK
WEIJNTJES
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Gevestigd in: Amsterdam Z.O. - Amsterdam Centrum - Utrecht - Den Bosch - Bussum
www.weijntjes.nl - Centraal tel.: 020 - 3113646

GEREEDSCHAP MUSEUM MENSERT

Werkplek van de schilder

Drie Akersstraat 9 2611 JR Delft
Tel/Fax 015-2190092
www.delftmusea.nl/ned/musea/mensert

Openingstijden:

Elke 1e zaterdag van de maand
van 11.00 - 17.00 uur
(Groepen na afspraak)

Permanent Honderd jaar bouwen

Unieke verzameling historisch gereedschap van de timmerman, de metselaar, de loodgieter en de schilder. Bouwbeslag, van muuranker tot deurkruk

BAPTIST

VOOR HOUTBEWERKERS

Baptist voor Houtbewerkers
Beekstraat 30
6811 DW Arnhem
Tel.: 026 - 445 16 44

gereedschappen en machines
houtbewerkers@baptist.nl

www.baptist.nl

Always Buying

Always Selling

Pete Niederberger

Used and Antique Tools and
Parts For Sale

Mail Order
415-924-8403

Call Me and
Come To The Shop
pniederber@aol.com

AGENDA

Dit jaar viert het HMC 2 jubilea. HMC Amsterdam bestaat 80 jaar en HMC Rotterdam 50 jaar. De van oorsprong Nieuwe vakschool te Amsterdam en de Vakschool voor de Meubilerings- en Houtbedrijven te Rotterdam hebben samen, na de fusie in 1990, een geschiedenis van 130 jaar opleiden van vakmensen achter de rug.

hmc
mbo vakschool

hout · meubel · interieur

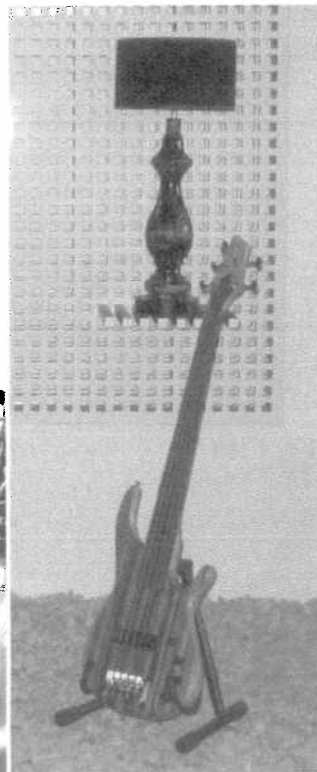
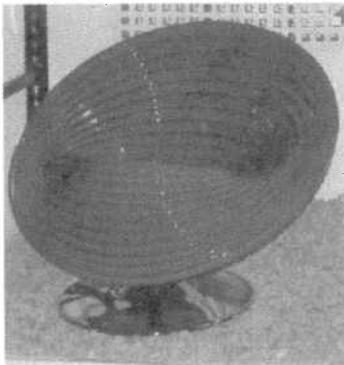
**130 JAAR
MEESTERS IN
VAKMANSCHAP**

Het HMC laat dit niet ongemerkt voorbij gaan en geeft naast een jubileumfeest voor haar medewerkers en diverse activiteiten voor haar leerlingen ook tijdens haar jaarlijkse exposities van examenwerkstukken extra aandacht aan haar jubilea.

Expositie 6 t/m 8 juli 2010: HMC-vestiging in Amsterdam, Arlandaweg 173-175.

Expositie 29 juni t/m 1 juli 2010: HMC-vestiging in Rotterdam, Easmuspad 10.

www.hmcollege.nl

Open dag Hout

De 33ste Open Dag Hout wordt dit jaar gehouden op zondag 25 april in het Fries Congrescentrum te Drachten.

Op deze jaarlijkse themadag staat HOUT centraal.

Een groep enthousiaste vrijwilligers belooft samen met een kleine honderd exposanten uit binnen- en buitenland voor meer dan 3000 m² houtplezier te zorgen. Onder hen bevinden zich veel houthobbyisten, ambachtlieden, kunstenaars en enige gespecialiseerde bedrijven. Zij tonen hun producten en geven desgewenst uitleg en demonstraties. De veelzijdigheid van het materiaal HOUT, de kleuren en de structuur van de verschillende houtsoorten met elk hun eigen uitstraling komen tot uitdrukking in sieraden, muziekinstrumenten, meubels, beelden, schalen en nog veel meer gebruiks- en siervoorwerpen.

Een veelzijdige en inspiratieve dag voor jong en oud!

Zie voor meer informatie: www.opendaghout.nl.

Het Fries Congrescentrum
Oprijlaan 3
9205 BZ Drachten

Bezoekers zijn welkom van 10.00 tot 17.00 uur.

Voor bezoekers zijn de entreeprijzen:

kinderen 2 t/m 12 jaar: € 2,00

senioren (65+): € 3,50

volwassenen: € 6,00

Parkeren gratis!

10de Internationaal Symposium op het gebied van Hout en Meubel Restauratie

Georganiseerd door de Stichting Ebenist op 8 en 9 Oktober 2010 in Amsterdam

Welkom bij Stichting Ebenist

Stichting Ebenist organiseert jaarlijks een symposium op het gebied van hout- en meubelrestauratie.

Sinds 1992 wordt er ieder jaar alternerend een nationaal (Nederlandstalig) of internationaal (Engelstalig) symposium samengesteld. Naderhand worden de lezingen gebundeld en uitgegeven.

Doel van de stichting:

Het doel van de Stichting Ebenist is verdieping en verbreding van vakkennis en het leggen van contacten binnen de beroepsgroep van meubelrestauratoren en aanverwante disciplines. Het beoogt de communicatie en discussie binnen de beroepsgroep te bevorderen. Daarnaast hopen we als platform te fungeren voor contacten met externe experts, leveranciers en onderzoekers. Dit komt ten goede aan het niveau van de restauratie- en conserveringswerkzaamheden aan het culturele erfgoed.

Symposium:

Het symposium trekt gemiddeld tussen de 150 en 200 deelnemers. Het nationale symposium duurt een dag, het internationale beslaat meestal twee dagen waarbij de lezingen worden aangevuld met één of meerdere excursies.

De organisatie bestaat uit een kerngroep van zeven meubelrestauratoren.

Diverse musea en instellingen hebben het belang van het symposium ingezien en ondersteund. Het Rijksmuseum Amsterdam, het Amsterdams Historisch Museum en het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben het symposium meermaals ondersteund.

Ook het Stedelijk Museum Amsterdam en het Van Gogh Museum hebben ons in het verleden onderdak geboden. Andere instellingen zoals de TU in Delft, het Gelders Oudheidkundig Contact en veilinghuizen zoals Christie's en Sotheby's leverden belangrijke bijdragen. Het ICN en de VeRes hebben jarenlang organisatorische hulp geboden.

Bestuur:

Jaap Boonstra
Ron Kievits
Angie Barth
Miko Vasques Dias
Gert van Gerven
Renzo Meurs
Ninette ten Bosch

Stichting Ebenist, Postbus 15902, 1001 NK Amsterdam,
of info@ebenist.org
www.ebenist.org

Bijgeloof centrale thema tijdens Rjochtdei 2010

In en rondom de Jouster toren, Oud Joure en Museum Joure vindt op zaterdag 29 mei voor de tweede keer het historische spektakel RJOCHTDEI plaats. Bijgeloof speelt een belangrijke rol in de verschillende voorstellingen over de rechtspraak in de zeventiende eeuw, het zogenoemde nederrecht. Honderden acteurs en figuranten nemen de toeschouwers mee naar een tijd van kwakzalvers, heksen, landloperij, meidenmarkten en lijfstraffen.

De Rjochtdei speelt zich af in Oud Joure en in de omgeving van de Jouster Toer. In de rechtkamer sprak de grietman in de zeventiende eeuw recht: hij gaf boetes of lijfstraffen voor diefstal, kwakzalverij, hekserij, en eigendomsgeschillen. Het gebeurde niet zelden dat veroordeelden buiten direct aan de schandpaal werden genageld. Op 29 mei van 10.00 tot 17.00 uur herleven vervlogen tijden in en rondom de Jouster Toer en Museum Joure.

In allerlei voorstellingen worden personen en gebeurtenissen verbeeld. Een aantal keren wordt in de Hobbe van Baerdt kerk een rechtszaak nagespeeld. Vanwege de ruimte kan dit niet in de rechtkamer in de toren. Bij kramen kan eten en drinken worden gekocht uit de tijd van toen. Het betaalmiddel zijn sulvergûnes, speciaal geslagen zilveren guldens.

Activiteiten

Tijdens de Rjochtdei zijn er tal van activiteiten in om Oud Joure. De entree van Museum Joure is gratis. In de tuin van het Museum kunnen kinderen schommelen en er zijn demonstraties van een ketelschuurster, een koffiebrander, een klokkenmaker en bakkers. 26 Ambachtslieden van Ambachtelijk Friesland zullen dan ook van de partij zijn. Bovendien zal een bijzonder handwerkstuk die dag worden aangeboden aan de Praeses der Staten van Friesland of diens gezant. Vanaf de kade van het museum vaart een praam heen en weer naar Penninga's molen. Ook met paard en wagen kunnen bezoekers naar de molen die de hele dag open is. Er wordt meel gemalen en brood gebakken. Schilders vanuit het hele land komen naar Joure om deze dag vast te leggen op het doek. Zij schilderen zoals gebruikelijk was in de 17^e eeuw. Wellicht dat u werk van deze meesters wel in huis zult willen hebben. Dat kan want aan het eind van de dag worden deze schilderijen geveild.

Informatie: Secretariaat Museum Joure, Joke Krul (ma, do, vr)
Geelgietersstraat 1-11,
Postbus 75, 8500 AB Joure
T: (0513) 410303 / 06 41220578
E: kultueried@museumjoure.nl
S: www.museumjoure.nl

MUSEAAL

Marinemuseum

Het Marinemuseum in Den Helder brengt de geschiedenis van de marine in beeld. Belangrijk onderdeel van het museum zijn de 3 museum-schepen: de onderzeeboot Tonijn, het ramschip Schorpioen en de mijnenveger Abraham Crijnssen.

Aan boord van de museumschepen is de geschiedenis van elk schip zichtbaar gemaakt. In de gebouwen van het Marinemuseum aan de wal zijn vaste en wisselende tentoonstellingen over de geschiedenis van de marine te zien. Een van de permanente tentoonstellingen is Schip en werf. Deze tentoonstelling is volledig gewijd aan techniek.

Adres: Hoofdgracht 3 Den Helder

Website: www.marinemuseum.nl

Openingstijden

November - april

Dinsdag - vrijdag: 10.00 - 17.00 uur

Zaterdag - zondag: 12.00 - 17.00 uur

Tijdens officiële schoolvakanties in de periode november t/m april is het Marinemuseum ook op maandag (10.00 - 17.00 uur) geopend

Mei - oktober

Maandag - vrijdag: 10.00 - 17.00 uur

Zaterdag - zondag: 12.00 - 17.00 uur

Op officiële feestdagen geldt de zondagopenstelling. Op eerste en tweede kerstdag en op nieuwjaarsdag is het Marinemuseum gesloten.

Het Noordbrabants Museum

Een eigentijds museum voor de kunst, geschiedenis en cultuur van Noord-Brabant. Het museum is actief, publieksgericht en constant op zoek naar nieuwe manieren om het publiek te bereiken. Dit gebeurt door middel van vernieuwende presentaties, opvallende tentoonstellingen en door enthousiaste samenwerking met de vele culturele organisaties en onderwijsinstellingen die Noord-Brabant en 's-Hertogenbosch rijk zijn.

Provinciaal museum met landelijke uitstraling

Het museum is verankerd in de Brabantse en Bossche samenleving en vervult met verve de functie van provinciaal én stadsmuseum. Aan de Zuid-Nederlandse identiteit wordt veel waarde gehecht. Niettemin heeft het museum een landelijke uitstraling en richt het zich met zijn tentoonstellingen en andere activiteiten op heel Nederland en op het aangrenzende deel van België.

Museumkwartier

Het Noordbrabants Museum is trots op zijn tot 1837 teruggaand verleden, maar is nog meer bezig met de toekomst. Zo ontstaat er in 2012 – in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, de gemeente 's-Hertogenbosch en het SM's (Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch) – een grootschalig en bijzonder aantrekkelijk museumkwartier. Een dergelijke combinatie van twee zelfstandige musea op één locatie moet het culturele leven van stad en provincie een enorme impuls geven.

Verwersstraat 41 5211 HT 's-Hertogenbosch
Tel.073-6877 877 e-mail: info@noordbrabantsmuseum.nl

Openingstijden:

Dinsdag t/m vrijdag: 10.00—17.00 uur.

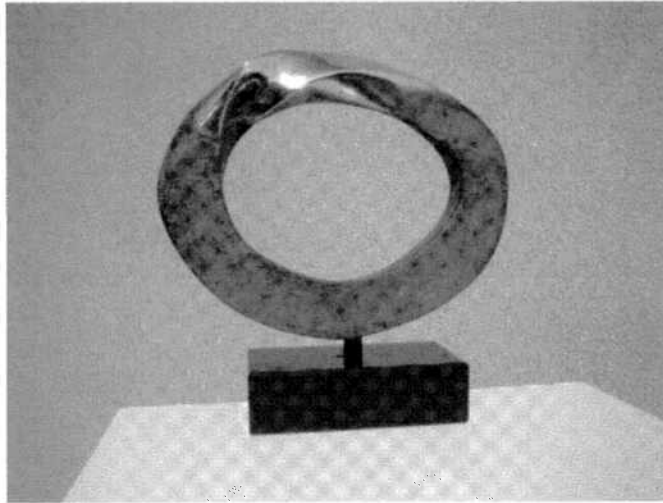
Zaterdag, zon- en feestdagen: 12.00 - 17.00 uur.

Gesloten op maandagen, nieuwjaarsdag en tijdens carnaval.

LEZERS SCHRIJVEN

De ring van Möbius

Lang geleden, om precies te zijn in april 2004, daagde ons onvolprezen lid Gijs Nederlof de leden uit eens een ring van Möbius te maken van hout, steen of ander materiaal. Voor zover ik kan nagaan heeft tot nu toe niemand zich daaraan gewaagd.

Mede door het artikel van Gijs raakte ik weer geïnteresseerd in deze merkwaardige wiskundige figuur, die me steeds is blijven boeien.

Om uw geheugen op te frissen, in het kort een beschrijving, gedeeltelijk van Wikipedia, de vrije encyclopedie gehaald:

Een ring of band Möbius is een tweedimensionale structuur: een ruimtelijke figuur die slechts één vlak en één rand heeft. De band bestaat weliswaar uit één vlak, maar kan alleen in drie dimensies bestaan. Vanuit elk punt van de figuur ziet men ogenschijnlijk twee zijden en twee randen, maar volgt men vanuit een punt een rand of een zijde, dan blijkt bij terugkeer dat men ook de ogenschijnlijk andere rand of zijde heeft doorlopen.

De figuur is genoemd naar de wiskundige en sterrenkundige August Ferdinand Möbius uit Leipzig, die hem in 1858 ontdekte. Het is eenvoudig om zelf een Möbiusband te maken: neem een strook papier, breng de uiteinden bij elkaar en draai één van de uiteinden een halve slag. Plak de einden vervolgens op elkaar. Ontdek de eigenschappen door te proberen één van de zijden rood te kleuren en de andere blauw, dat lukt namelijk niet!

Nu aan da slag met een materiaal dat, in tegenstelling tot papier, een uitgesproken driedimensionale proportie heeft. Ik heb voor mezelf die uitdaging ongeveer een jaar geleden aangenomen en ik moet zeggen: het viel me niet mee. Geprobeerd in was, klei, libosteent, aluminium en hout. Het voorbeeld in was of klei lukt wel, maar daarna wil je dat bijvoorbeeld in hout namaken. Mij lukte het pas na diverse misbaksels, die er overigens toch wel aardig uitzagen, maar geen echte eindeloos doorlopende ring waren en daar ging het toch om. Het laatste houten model zag er ten slotte redelijk uit en dat heb ik naar een bronsgieter gebracht, die het keurig in brons heeft gegoten. Het afzagen van gietkanalen, polijsten en patineren (= kleuren) deed ik zelf. Hans Rode, aan wie ik mijn product heb laten zien, keurde het technisch én esthetisch goed.

Wetenswaardigheden:

Ook buiten de wiskunde is het concept van de Möbiusring bekend en wel op een terrein dat velen van u zal aanspreken. In de 19e eeuw werden veel machines aangedreven door stoommachines via een drijfriemsysteem. Deze drijfriemen waren dikwijls uitgevoerd als Möbiusband, zodat ze gelijkmatig en tweezijdig afsleten en dus twee keer zo lang meegingen.

Beroemd is de weergave van de kunstenaar Escher, die de Möbiusband wel driedimensionaal afbeeldt, namelijk als een rooster, waarop mieren lopen. De eigenschappen van de band van Möbius zijn namelijk zodanig, dat deze ruimtefiguur slechts één kant en één rand heeft. Volgt men de mieren op hun tocht, dan zal blijken dat ze oneindig door kunnen lopen zonder een rand om te gaan en toch het hele oppervlak (aan beide zijden) bewandelen.

Veel beeldhouwers hebben de ring als beeld gemaakt, in brons, hout of steen; een mooie uitvoering vind ik die van Karin van Ommeren, zie op haar site.

Van mijn proeve heb ik een foto bijgevoegd, die bij dit artikel staat afgedrukt.

Will Bunnik

Wamel

BOEKENPRAAT EN ZO

Handboek hout en houtbewerking

Dit boek bevat onmisbare informatie over bossen en bomen: ontwikkeling, aanplanting, eigenschappen en kenmerken, diversiteit van soorten en hun belangrijkste toepassingen, maar ook preventieve en herstellende behandelingen waar elke houtsoort om vraagt. Essentiële gereedschappen voor het bewerken van hout: instrumenten voor meten en aftekenen, gereedschap voor zagen, boren, vastklemmen en polijsten. Natuurlijk worden elektrische gereedschappen niet vergeten. Functies en gebruiksmogelijkheden worden zorgvuldig beschreven, evenals het onderhoud dat de gereedschappen nodig hebben. Alle technieken voor houtbewerking, zowel in de werkplaats als in de meubelmakerij, worden ge-

detaillieerd en stap-voor-stap uitgelegd: vlakken, zagen, boren, vastklemmen, monteren, afwerken, maar ook mozaïekwerken, draaien en uitsnijden. Meer dan 2000 kleurenfoto's en schema's om de beginnende houtbewerker ervaring op te laten doen en de vaardigheden van de bekwame timmerman te verbeteren. Door middel van de praktische aanwijzingen zijn de talrijke projecten voor tuin en huis uit te voeren.

ISBN: 13: 9789058410641 • Zuid Boekproducties

Uilen in beeld

Nederland is een echt uilenland. Maar liefst elf van de dertien Europese uilensoorten zijn hier waargenomen. Sommige, zoals sneeuwuil en sperweruil, zijn zeer zeldzame dwaalgasten. Andere, zoals bosuil en kerkuil, kun je met een beetje geluk zomaar tegenkomen. Zeldzaam of algemeen, alle uilensoorten hebben iets mysterieus. Ze zien er 'menselijk' uit, ze kunnen verbluffend goed jagen en hun roep heeft iets spookachtigs. "Uilen in beeld" helpt je bij het waarnemen en herkennen van de Europese uilen. Het geeft veel praktische tips en aanwijzingen. Daarnaast bevat het allerlei interessante achtergrondinformatie. Zijn uilen roofvogels, bijvoorbeeld? Hoe vangt een Laplanduil muizen die onder de sneeuw lopen? En hoe groot is een oehoe nu echt? Het kan niet anders of dit handige gidsje maakt iedereen, jong en oud, tot een enthousiaste uilenkenner. In handig zakformaat en met uitklapkaart: ideaal om mee naar buiten te nemen!

Paperback, koft slap, 32 pagina's met illustraties

Auteur: D. de Vos

ISBN 10: 9050113346 ISBN 13: 9789050113342

Uitgever: KNNV

Sporen van een ambacht

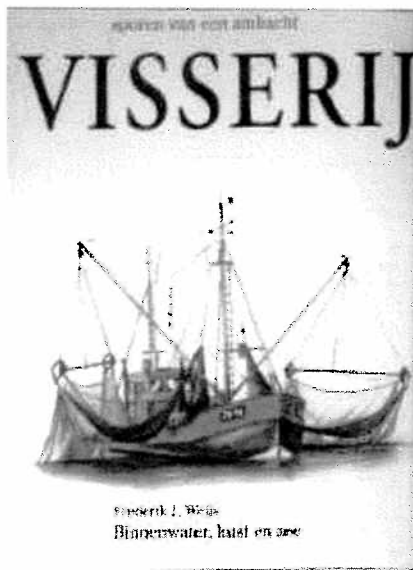
VISSERIJ

BINNENWATER, KUST EN ZEE.

In vele honderden schitterende aquarellen met toelichtende tekst brengt **Sporen van een ambacht: Visserij** de lezer dicht bij de traditioneel werkende beroepsvisser, een ambacht dat ook tegenwoordig nog in ons land wordt uitgeoefend. Zo wordt de binnenvisserij getoond, midden in de natuur op de rivieren en sloten, op de plas- sen en de meren van de Lage Landen. Daarnaast biedt het boek een prachtig overzicht van de visvangst dicht onder de kust, van de Wad- den tot voorbij de Belgische grens. Eveneens breed in beeld komt het zware vak van de am- bachtelijke zeevisser, dat hem ver uit de thuis- haven voert. In het middelpunt van de aquarellen en schetsen staat altijd de visser, de toegewijde vakman; omringd door water, lucht en wind, te midden van zijn werk- tuigen, boot en visgerei.

Sporen van een ambacht: Visserij werd vervaardigd door kunstschilder **Frederik J. Weijs**. In een periode van twee jaar trok hij op met vissers uit alle delen van het land, in alle vroegte en vaak in weer en wind. Dat bracht hem soms op volle zee, en op andere momenten langs de kleinste boerenloten. Zijn werk is te beschouwen als een eerbetoon aan de ambachtslieden die met liefde en toewijding hun vaak eeu- wenoude beroep uitoefenen.

ISBN: 9789058410269

De Zeeuwse strandvisserij

In het boek *De Zeeuwse strandvisserij* beschrijft Wim Vreeke hoe je de typisch Zeeuwse netten breidt en hoe je ermee moet vissen. Het boek schetst verder een historisch overzicht van de strandvisserij in Zeeland en staat stil bij de natuur en de ecologie van de Zeeuwse Noordzeekust. De oude werktekeningen van zijn

allang overleden grootvader, aan de hand waarvan tientallen Zeeuwen vroeger hun netten maakten, staan afgedrukt in het boek. De strandvisserij is een kleinschalige visserij door particulieren, die de natuur niet schaadt. Vroeger ging het om den bro- de, tegenwoordig is het hobby. En een manier van leven.

ISBN: 9789079875108

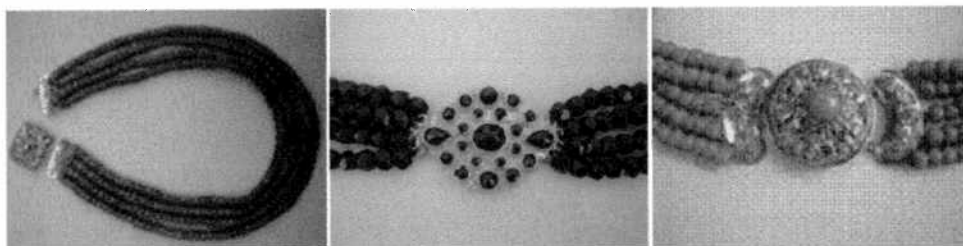
Van de Goudsmid

Zeeuwse Streeksieraden

Op 12 december 2009 is het boek "**Van de goudsmid**", *De historie en de ontwikkeling van Zeeuwse en andere streeksieraden* gepresenteerd, geschreven door P.J. Minderhoud.

In dit boek worden diverse streeksieraden onder de loep genomen vanaf het ontstaan tot de periode van uitsterven. Het boek is voorzien van 235 foto's waarvan de meeste in kleur en heeft 144 bladzijden.

ARNEMUIDEN

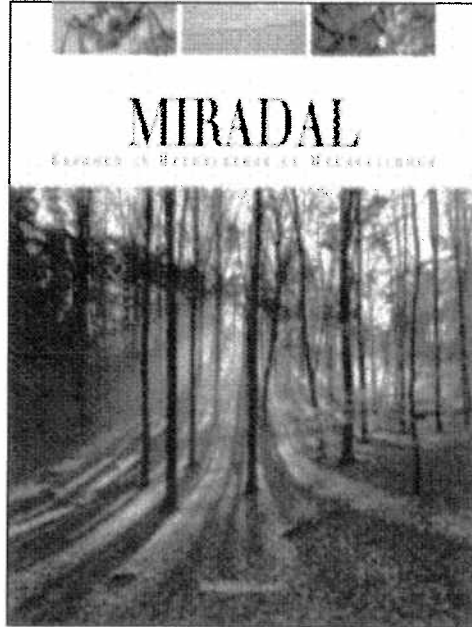
Rebo Productions
ISBN 9789036625883

**Hermy, Paul
Van den Bremt ,**

Miradal

Erfgoed in Heverleebos en Meerdaalwoud

Ten zuiden van Leuven ligt een uniek bos-complex van meer dan 25 vierkante kilometer groot. De rijke geschiedenis en natuurpracht van het Heverleebos en het Meerdaalwoud trekken jaarlijks ongeveer driekwart miljoen bezoekers aan. Het belang van dit natuurgebied is niet te onderschatten: het bos filtert niet alleen lawaai, fijn stof en broeikasgassen uit de lucht, maar bewaart ook waardevol erfgoed.

Met dit boek wandelt u door het verleden en het heden van Miradal – dit is trouwens de oudste benaming van het woud. U ontdekt de vele gezichten van het bos door de ogen van archeologen, geologen, geschiedkundigen, bosbouwers en biologen. Een grote groep onderzoekers uit diverse vakgebieden doen hun verhaal, want de geschiedenis van een bos is het resultaat van heel uiteenlopende factoren. Zo zijn voorjaarsbloemen en archeologisch erfgoed beiden afhankelijk van de bodemgesteldheid. Het verhaal van de loopkevers die ‘gevangen’ zitten in dit oude bos omdat ze hun vliegvermogen verloren hebben, is dan weer een boeiende mengeling van biologie en geschiedenis.

Miradal. Erfgoed in Heverleebos en Meerdaalwoud is het eerste boek dat een gedetailleerde studie maakt van een bos in al zijn aspecten. Met originele tekeningen, nooit eerder gepubliceerde oude kaarten en schitterende foto's. Een onmisbaar en boeiend werk voor natuur- en cultuurliefhebbers!

Miradal kwam tot stand met de steun van

- ANB www.bosengroen.be
- INBO www.inbo.be
- Provincie Vlaams-Brabant
www.vlaams-brabant.be
- VIOE www.vioe.be
- de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw www.vhm-vzw.org

Auteurs:

Hans Beaté, Marc De Bie, Hermy Martin, Paul van den Bremt.

Gebonden: harde kaft, 263 pagina's. Met illustraties.

Verschenen: december 2009

Formaat: 299 x 259 x 26 mm

EAN-nummer 9789058266248

Uitgever: Davidsfonds

TE HOOI EN TE GRAS

Provincie Fryslân

Extra inzetten op kerkgebouwen en terpen

Een Deltaplan voor behoud karakteristieke kerkgebouwen - in samenwerking met andere overheden, instellingen en bewoners. Daarnaast actieve bescherming van kwetsbare onbebouwde terpen. Dat zijn de belangrijkste nieuwe activiteiten in het Friese erfgoedbeleid, vastgelegd in de nota Erfgoed 2010-2013. Deze nota richt zich op Friese monumenten, archeologie en cultuurhistorie. Uitgangspunten voor dit beleid zijn: Bescherming van het meest kwetsbare, behoud naast ontwikkeling, een gebiedsgerichte aanpak en het particuliere initiatief stimuleren. De provincie wil als gebieds- en cultuurregisseur een belangrijke rol spelen.

Ruim vier miljoen extra voor rijksmonumenten in Noord-Holland

'Voor de restauratie van rijksmonumenten in Noord-Holland heeft het Rijk 4,4 miljoen extra geld beschikbaar gesteld. De provincie Noord-Holland voegt de gelden toe aan de bestaande uitvoeringsregeling programma musea, monumenten en archieven 2009-2011. Hiervoor had de provincie al 10 miljoen euro beschikbaar gesteld. De provincie investeert in het cultureel erfgoed van Noord-Holland. Daarbij gaat het vooral om het behoud en het verbeteren van de publieke toegankelijkheid.

Maasheggen terug in het Limburgs landschap

In Noord-Limburg wordt komende weken op grote schaal gewerkt aan de terugkeer van de karakteristieke Maasheggen. Meidoornhagen die gevoelig zijn voor bacterievuur worden gerooid. Maasheggen terug in Limburgs landschap. De totale lengte aan opgeknapte hagen zal drie kilometer beslaan. Het is de bedoeling dat de volwaardige heggen vooral terugkeren rond Oud-Bergen, Heijen, Gennep en Middelaar. Van oudsher behoren de heggen hier tot de historische lijnen in het landschap.

Grebbe linie wordt rijksmonument

Er verschenen maar liefst twee boeken tegelijk over de Grebbelinie. Het boek "Oorlog in je achtertuin" van Jan Blokker jr. doet nog uitgebreid verslag van de verschrikkingen rond de meidagen van 1940. "De wandelgids Grebbeliniepad", door Bert Rietberg is een leuke wandelbeschrijving van het huidige gebied van de oude waterlinie. Beide boeken werden maandag 29 maart gepresenteerd in het prachtige nieuwe gebouw van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. De Rijksdienst kondigde bovendien aan dat de Grebbelinie wordt aangewezen als rijksmonument.

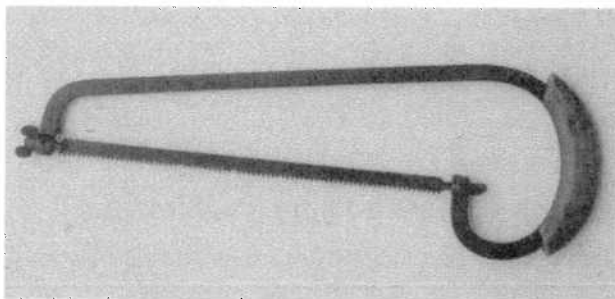
WAT IS DAT ?

WAT IS DAT/DAT IS DAT is een rubriek "voor lezers, door lezers", onder redactie van Hans Rode, Groesbeekseweg 96, 6585 KH MOOK (h.k.rode@hetnet.nl). Als u een onbekend stuk gereedschap bezit waarvan u doel en herkomst niet kent, stuur hem dan een tekening of duidelijke foto en vermeldt de afmetingen en eventuele gegevens waarover u wel beschikt. Wellicht dat onze lezers een oplossing voor uw probleem kunnen aandragen en vindt u de oplossing onder het kopje DAT IS DAT in een volgende Nieuwsbrief terug.

Sinds mensenheugenis

Zagen hebben een indrukwekkende geschiedenis. Ze zijn sinds mensenheugenis in allerlei vormen en voor uiteenlopende doeleinden gebruikt. Het zijn niet alleen timmerlui die zich van een zaag bedienen. Ze werden, soms in heel karakteristieke uitvoering, ook gebruikt bij vele andere beroepen en voor heel wat andere materialen dan hout.

Maar op een brede uiteenzetting over dit omvangrijke onderwerp zit ons lid Frans de Vries uit Vinkeveen waarschijnlijk niet te wachten. Hij stelt -kort en krachtig- de vraag: waarvoor en door wie werd de hier afgebeelde beugelzaag (17x52 cm.) gebruikt? Reacties zijn bijzonder welkom aan het adres van de rubrieksredacteur!

Smidsmerk

De eigenaar van een 17^e-eeuws wafelijzer, Peter Thijssen uit Reuver, gaf ons in een mail de volgende omschrijving van zijn bezit.

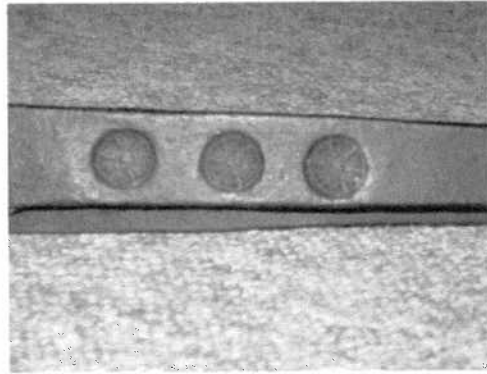
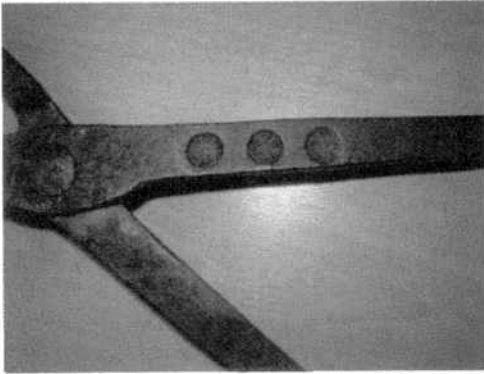
Het betreffende ijzer is ongeveer 82 cm lang en heeft een datering 1613 (u snapt wel waarom dit jaartal in spiegelschrift staat vermeld!).

Het is voorzien van een smidsmerk bestaande uit drie identieke tekens met een gezamenlijke lengte van 65 mm. Elk van deze tekens heeft een diameter van 15 mm en de vorm van een zesspakig wagenwiel (zie foto).

De vraag is duidelijk: "Is er iemand die weet welke smid deze tekens in de vroege 17^e eeuw gebruikte of weet uit welke plaats deze komen? Zijn er andere voorwerpen met deze tekens bekend uit dezelfde periode?"

Wil de kenner van smidsmerken opstaan en zijn mening geven? Voor adres: zie de kop van deze rubriek.

Noot van de rubrieksredacteur:

Op gereedschap met (smids)merken komt meestal geen datering voor. En dat maakt bij onbekendheid de identificatie extra moeilijk. Zorgt de datering hier voor de ontbrekende schakel van de puzzel?

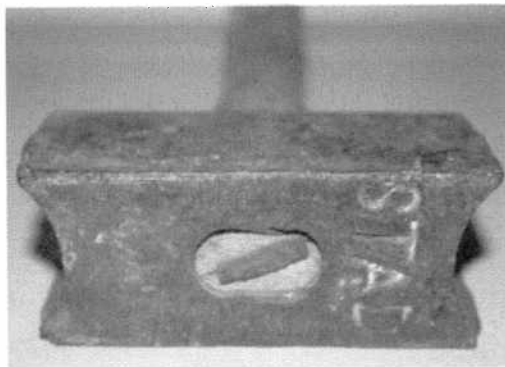
Er zijn hamers en hamers, nietwaar?

De eigenaar van de afgebeelde hamer, ons lid Bart-Jan Lagerwaard, meldde ons het volgende:

“Dit speciale stuk gereedschap heeft de grootte van een gemiddeld vuistje, alleen is de steel langer. De slagvlakken zijn identiek en voorzien van een holte. In de kop van de hamer is het woord STAD geslagen. Het is beslist geen smidsgereedschap, aangezien beide slagvlakken dezelfde vorm hebben. Het ding maakte deel uit van een partijtje bestratingsgereedschap dat ik een tijdje geleden kocht.”

De op marktplaats gezette advertentie om gebruik te achterhalen werd 338 keer bekeken. En tijdens onze najaarsbijeenkomst lag de hamer “ter visie” op de Wat-is-dat-tafel. Dit alles helaas zonder enig succes: de eigenaar tast over de functie nog steeds in het duister!

Is er een lezer bij wie er wel een lichtje gaat branden?

DAT IS DAT!

Het is hier al eens vaker gezegd: de rubriek **WAT IS DAT?** dankt zijn bestaansrecht natuurlijk vooral aan de reacties die deze krijgt.

Helaas kan niet worden verwacht dat in deze rubriek altijd alle aangeboden raadsels worden opgelost. Zo bleef de vraag van ons lid Henk Kramer over zijn merkwaardige kist (zie Nieuwsbrief nr. 37, pag. 40) onbeantwoord. Maar op de andere problemen kregen we de volgende bevredigende reacties. Met dank aan de inzenders!

Een wonderlijk kistje

In de vorige editie werd -toegelicht met vele foto's- uw aandacht gevraagd voor een mysterieus, uitklapbaar kistje. De onderstaande brief, die onze secretaris van de vragenstellers kreeg, maakt nadere toelichting van onze kant overbodig.

Geachte heer van der Graaf,

Na jaren lijkt het raadsel van ons kistje dankzij uw bemiddeling opgelost.

Op 29 augustus stuurde ik u een E-mail met het verzoek foto's te plaatsen in het blad van uw vereniging. Kennelijk is dat gebeurd, want deze week werden wij gebeld door een meneer uit Heerhugowaard.

Hij had eenzelfde kistje te koop zien staan op Marktplaats. Hij vertelde er bij, dat wanneer je op de site van Marktplaats in de zoekkolom bovenaan het woord "kaaspers" intikt, je foto's te zien krijgt van hetzelfde kistje. Inderdaad is er een opvallende overeenkomst.

Iemand wist ons daarna te vertellen, dat er vroeger kaas werd gesmokkeld tussen Duitsland en Nederland. Daarvoor werden rechthoekige kazen gemaakt die in een kofferbak minder ruimte zouden innemen dan ronde kazen, hetgeen de opbrengst ten goede kwam.

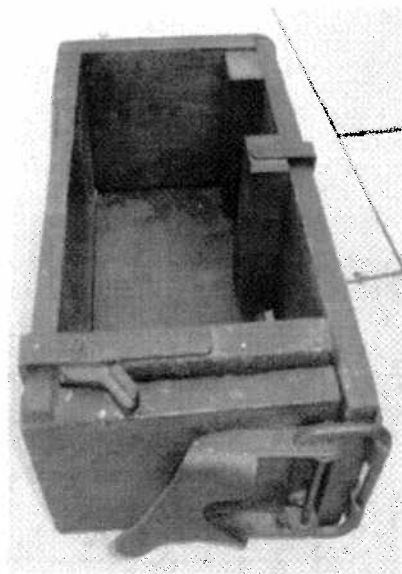
Daarmee kunnen we het dossier afsluiten. We overwegen het kistje aan te bieden aan het Museum van Oude Ambachten in Nieuwkoop, waar het meer aandacht zal krijgen dan in onze schuur. We kunnen nu tenminste er bij zeggen waar het ooit voor diende. Bijzonder leuk dat het probleem werd opgelost!

Hartelijk dank voor uw aandacht bij de oplossing. Zou u ons een exemplaar willen toesturen van de oktober-uitgave van uw blad, waarin de vraag aan lezers werd gesteld?

Met vriendelijke groet en veel succes verder met uw vereniging.

Marianne en Fred Spoor

Wij danken de inzenders voor hun positieve reactie en goede wensen. Aan hun verzoek is inmiddels voldaan.

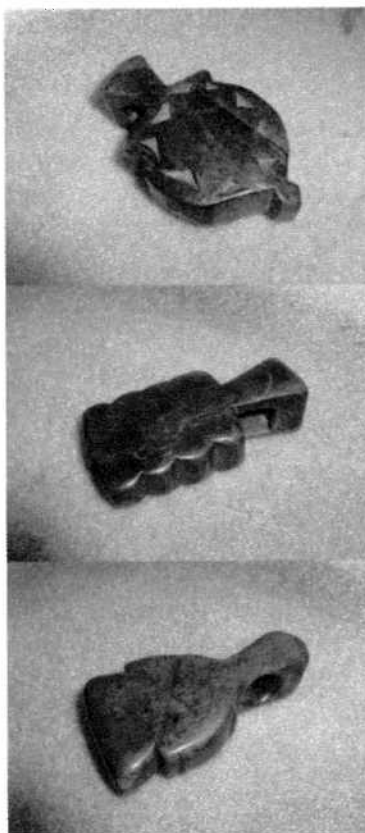

Nuttig of alleen maar sierlijk?

Het was een vreemd, mooi versierd, houten voorwerpje waarvan de beschrijving in de vorige editie deze kop mee kreeg. Op die vraag kregen we meerdere reacties, die opheldering gaven.

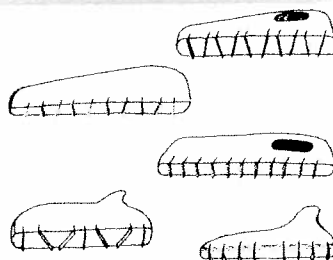
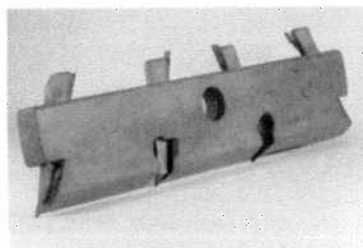
Henk Kramer te Veere deed opnieuw van zich spreken. Hij meldde ons: "..... Mijn ouders hebben een drietal gelijke voorwerpen en wisten mij te vertellen dat het zogeheten "amuletten" zijn, die door koeien in India werden gedragen als "bescherming" is daar immers een heilig dier ... De doorboring was derhalve voor een halsketting / touw."

Kort daarop kreeg ik vergelijkbare informatie van Nel Keesmaat te Amsterdam. Zij heeft meerdere van deze dierenamuletten, gekocht in een antiekzaak te Leersum, in haar bezit. Van de mooie foto's, die zij daarvan toestuurde, zijn er hier enige opgenomen. Als aanvulling schrijft Nel: "..... Op de papiertjes, die opgevouwen opgeborgen zijn in kleine vierkante uithollingen, duidelijk zichtbaar bij een van die amuletten, zou een soort gebed staan om gezondheid te vragen. In een andere amulet zie je een houten stopje, daaronder zit zo'n papiertje, die heb ik destijds gezien, maar ik krijg het niet meer open zonder de amulet te beschadigen. Wat er precies in stond? Ik weet het niet meer" Blijkt achteraf nu dat deze voorwerpen wel iets met ambacht en gereedschap te doen hebben? Laten we daar maar niet over discussiëren. Ze getuigen, in hun vaak fraaie uitvoering, in ieder geval wel van ambachtszin. En ... daar gaat het toch ook vooral om... de vragensteller heeft zijn antwoord gekregen!

Een vreemde "viermaster"

In het timmervak komen we soms een viermaster tegen in de vorm van een profielschaaf. In de vorige editie van deze rubriek vond u een foto van een heel andere -ons toen nog onbekende- viermaster. Meerdere lezers bleken er een steenhouwersschaaf in te herkennen. We hebben er meteen "Van aaks tot zwei" van ons lid Herman Janse (†) op nageslagen. Van de steenschaven, hierin beschreven, wordt vermeld dat zij voor zachte natuursteensoorten -mergel in het bijzonder- gebruikt werden. De afgebeelde vorm en uitvoering blijkt echter geheel af te wijken van "onze" steenschaaf. (zie tek.) We mogen daarom wel aannemen dat de laatstgenoemde waarschijnlijk een buitenlandse herkomst heeft. Dat wordt bevestigd door Dolf Rijdsdorp te Apeldoorn, die in zijn reactie verwijst naar illustraties in het boek "L'Argus de l'outil" van Paul Ouyv (pag 90/91 onder de naam: rabot de tailleur de pierre).

VRAAG EN AANBOD

Deze gratis advertentierubriek is bestemd voor niet-commerciële advertenties van en voor leden van de vereniging Ambacht & Gereedschap. Bestuur en redactie zijn niet aansprakelijk voor de inhoud van de advertenties. Inzendingen voor deze rubriek sturen naar het redactieadres: Rousseaustraat 23, 2037 EC HAARLEM, E-mail piet.hageman@hccnet.nl

Uitgave van de vereniging Ambacht&Gereedschap

Dakpannen

2600 jaar terracotta of keramische dakpan

Nummer twee in de reeks van Historische Cahiers is een feit. In dit cahier van beschrijft Arie Schellingerhout, een telg uit een geslacht van metselaars en aannemers, op overzichtelijke wijze de geschiedenis van de keramische dakpan. Door het verzamelen van dakpannen en veel speurwerk in o.a. oude tijdschriftartikelen en catalogi van voormalige fabrieken maar ook door het bestuderen van wetenschappelijke verhandelingen over diverse aspecten van de dakpan is hij een expert geworden op het gebied van de geschiedenis, het productieproces en het gebruik van de terracotta of keramische dakpannen.

De publicatie bespreekt de ontwikkeling van de dakpan van de vroegste toepassingen van gebakken klei tot moderne gemechaniseerde productiemethoden. Bewerkingstechnieken, zoals smoren en glazuren, komen eveneens aan bod. Ook wordt ingegaan op typen dakpannen met een speciale functie zoals licht- en ventilatiepannen en glazen dakpannen.

Vele mooie en duidelijke kleurenafbeeldingen en schetsen maken het cahier tot een prettig lees- en naslagwerk.

Ledenprijs: € 11,50
Exclusief verzendkosten

